№ 3. Wtorek 5. Stycznia 1858. Rok wydania 48.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Szwecya. — Rosya i Królestwo Polskie. — Grecya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 30. grudnia. Na podwyższenie dotychczasowej dotacyi nauczyciela w miasteczku Narolu w żółkiewskim obwodzie wpłynęły do dawniejszych zaliczek gmin Narol i Lipsko w sumie 20 złr. i funduszu szkół normalnych w ilości 37 złr. 48 kr. następujące dalsze składki dobrowolne:

1) Od gminy miasteczka Narol roczna suma 40 złr.; 2) od gminy sioła Narol roczna suma 20 złr.; 3) od gminy Kadłubiska roczna suma 15 złr.; 4) od izraelickiej gminy Narolu roczna suma 20 złr.; 5) od chrześciańskiej gminy Lipsko roczna suma 5 złr. mianowicie 3 złr. 45 kr. z procentu obligacyi pożyczki narodowej, a 1 złr. 15 kr. w gotówce; 6) od gminy Jędrzejówka roczna suma 15 złr. z procentu jednej obligacyi pożyczki narodowej w wartości 300 złr.; 7) od gminy Lipie roczna suma 10 złr.

Składki te wraz z zaliczką z funduszu szkół normalnych w sumie 37 złr. 48 kr. wydają roczną dotacyę nauczyciela w ilości 182 złr. 48 kr.

Oprócz tego wpłynęły jeszcze następujące składki, aby na umieszczenie szkoły nabyć dom od tamtejszego mieszkańca Jędrzeja Pawelca:

Od narolskiego dziedzica hrabi Tadeusza Łoś 100 złr., od gminy Kadłubiska 20 złr., od izraelickiej gminy Narol 40 złr., od izraelickiej gminy Lipsko 25 złr., od lipskich właścicieli cząstkowych Seweryna Rodkiewicza i Eugeniusza Radeckiego 20 złr., od gminy wiejskiej Narol 20 złr., od hrabiny Anieli Łosiowej 30 złr., od narolskiego łacińskiego proboszcza Miernickiego 60 złr., od gminy miejskiej Narol 120 złr., od lipskiego łacińskiego proboszcza Karola Nowoświeckiego 15 złr., od gmin Chizy i Podlesina 5 złr., od gminy Lipie 10 złr., od lipskich izraelickich mieszkańców Mojżesza Adler i Abraham Bodenstein 10 złr., od rudeckiego dziedzica Jana barona Brunickiego 15kr., od lipskiego dziedzica Łukucijowskiego 40 złr., od kilku izraelickich mieszkańców wiejskich 20 złr. 10 kr. mon. konw.

Nakoniec na zabezpieczenie opału dla szkoły ofiarował się dziedzic hrabia Tadeusz Łoś darować jedną obligacyę indemnizacyjną w wartości 100 złr., zaś gmina miasteczka Narola obowiązała się utrzymywać w dobrym stanie budynek szkolny, postarać się o potrzebne urządzenia szkolne i troszczyć się, aby w użytecznym zachowywały się stanie, nie mniej też podjęła się pełnić potrzebne usługi przy szkole.

Objawioną w ten sposób dążność do podniesienia oświaty ludowej podaje się niniejszem z należytem uznaniem do publicznej wiadomości.

Wiedeń, 1. stycznia 1858. Dnia 31. grudnia 1857 wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i został rozesłany spis osnowy wydanych w miesiącu grudniu 1857 zeszytów dziennika ustaw państwa — następnie do upłynionego roku 1857 Dziennika ustaw państwa prócz kartki tytułowej, podwójny repertoarz, z których pierwszy zawiera chronologiczny, a drugi alfabetyczny spis ustaw i rozporządzeń, które wyszły w LI. zeszytach wydanych w upłynionym roku 1857.

Sprawy krajowe.

(Zwłoki Króla Michała Wiszniowieckiego. — Ograniczenia na giełdzie. — Dzieci u dworu Arcyksięcia gubernatora. — Wypłata dywidendy c. k. kredytowego zakładu. — Oświadczenie towarzystwa eskomptowego.)

Z **Krakowa** donoszą pod dniem 29. grudnia. Na przeniesienie zwłok pośmiertnych Króla Michała Wiszniowieckiego rozkazał Jego c. k. apost. Mość wznieść sarkofag w kościele katedralnym. Wszystkie odnoszące się do tego projekta i kosztorysy otrzymały już najwyższe potwierdzenie; bez wszelkiej też odwłoki przystąpią teraz do wykonania rozkazu. Zwłoki Króla Michała spoczywały dotychczas w kaplicy św. krzyża w kościele katedralnym, zamknięte w trumnie, która niedostatecznie i jak się zdaje nieumiejętnie zabalsamowane ciało nie potrafiła ustrzedz od zniszczenia. Mianowicie oderwała się już głowa od tułowu, a reszta członków ciała jest już tak nadpsuta, że tylko bogato haftowany płaszcz jedwabny utrzymuje je w całości. Aby przeszkodzić dalszemu zniszczeniu spoczną nadal pozostałe zwłoki z rozkazu Jego c. k. apost. Mości w kamiennej trumnie, a ponieważ szczupła przestrzeń dotychczasowego grobowca nie pozwoliłaby i najskromniejszego wznieść sarkofagu, stanie nowy pomnik pośmiertny w innem stosowniejszem miejscu. Wybrano do tego grobowiec, gdzie spoczywają zwłoki Króla Jana III., a nowy sarkofag przyprze do próżnej ściany po prawej stronie poniżej grobu księcia Józefa Poniatowskiego. Sarkofag będzie wykuty z krzeszowickiego marmuru i oprze się na czterech nogach na postawach z zwyczajnego kamienia, a co do kształtu swego będzie odpowiadał wiekowi, w którym żył Król Michał; struktura będzie zatem w stylu renaisance. Na trumnie samej spocznie korona na dwóch skrzyżowanych berłach, na stronie powzdłużnej pociągnie się napis, a u głów wisić będzie tarcza z herbem i koroną. Napis będzie treści następującej:

Michaelis
Regis Poloniae, Magni Ducis Lithuaniae
Nati MDCXXXX. Electi et Coronati MDCLXIX,
Morti MDCLXXIII.
Sarcofago Injuria Temporum Colapso.
Ossa. Hoc. In Tumuli Reponi. Jussit
Franciscus Josephus Austriae Imperator
MDCCCLVII.

— Uchwałą wysokiego ministeryum finansów z 4. września b. r. przepisano c. k. giełdowej Izbie w postępowaniu przy odnawianiu, wstępnych kart giełdowych:

1) Że nieznanym albo takim, którzy przez swój stan, zatrudnienie albo stosunki majątkowe oczywiście do odwiedzania giełdy nie są powołani, wzbrania się wstępna karta;

2) Że w przypuszczaniu zagranicznych osób, stale w Wiédniu niezamieszkałych, ma się postępować z największą ostrożnością.

Ci, którym na zasadzie tego rozporządzenia nie mogła być natychmiast wydana giełdowa karta na rok 1858, ponieważ ich powołanie do odwiedzania giełdy z tej albo innej przyczyny okazało się wątpliwe, mają, jeżeli są w chęci nabycia giełdowych kart na rok następny, udowodnić Izbie giełdowej formalnem podaniem, że według ich stanu, zatrudnienia, albo majątkowych stosunków, są powołani do zwiedzania giełdy.

— Administracyjny radzca c. k. uprzywil. austryackiego kredytowego zakładu handlu i przemysłu postanowił na rok 1857:

Za każdą akcyę z wpłatą 190 złr. wypłacić 9 złr. 30 kr. a za każdą zupełnie spłaconą akcyę wypłacić 10 złr.

Te kwoty mogą być za ukazaniem tymczasowego certyfikatu zacząwszy od dnia 15 b. m. w akcyjnej likwidaturze zakładu od 9. godziny rano do 2 godziny po południu podnoszone. Do tymczasowych certyfikatów akcyi, mają być dołączone arytmetycznie uporzadkowane konsygnacye, do czego zakład wydaje blankiety bezpłatnie.

— Administracyjny radzca niższo-austryackiego eskomptowego towarzystwa rozporządził za przyzwoleniem c. k. ministeryum finansów, że dochodowy podatek, który jak za rok 1857 nie tylko z 4 procentowych czynsów akcyi ale także i z okazującej się dywidendy ma być opłacany. uiście zakład z własnych dochodów. Administracyjny radzca przedłoży zatem niższo-austryackiej c. k. administracyi podatków zamiast pojedynczych właścicieli akcyi, przepisaną fasyę dochodowego podatku.

Medyolan, 26. grudnia. W wilię Bożego narodzenia odbyła się w pałacu rezydencyjnym Jego M. najdostojniejszego Arcyksięcia jeneralnego gubernatora rozrzewniająca uroczystość; 144 drobnych ubogich dzieci, po sześcioro z każdej parafii, przybyło w towarzystwie rodziców lub krewnych do wielkiej wspaniałej sali karyatydów, gdzie z rąk najdostojniejszego Arcyksięcia Ferdynanda Maxymiliana i najdostojniejszej Arcyksiężny Karoliny rozmaite odbierały upominki: suknie, owocy, ciasta, książki do nabożeństwa i każde z osobna dukata w gotówce. Przyczem wypytywały się

także najłaskawiej Ich Mości Arcyksięstwo, jakie wychowanie odebrało to lub owe dziecię, lub jakiemu zamierza poświęcić się zawodowi.

Ameryka.

(Doniesienia z kongresu w Nowym Jorku. — Wiadomości z Mexyku.)

Nowy York, 12. grudnia. Senat potwierdził mianowanie jenerała Denvera na miejsce p. Stantona, usuniętego z posady sekretarza w Kansas. Przy tej sposobności pokazało się, że większość jest za prezydentem i za konwentem w Lecomptonie zawartym. Wszyscy demokraci z wyjątkiem Douglasa głosowali za Denverem. Douglas oddalił się z sali posiedzenia, a jak słychać, nie będzie już uważany za sprzymierzeńca demokratów.

Od pułkownika Johnstona dowodzącego wyprawą na Utah, nadeszły nowe depesze do Washyngtonu. Pułkownik zamyśla przezimować z swem wojskiem w pobliżu Henry Fort, a na wiosnę uda się najbliższą drogą do Utah; z powodu wzgórzystego położenia okolicy, sądzi p. Johnston, że Mormoni zechcą prowadzić wojnę Gwerylów, której nie pokona, jeżeli nie otrzyma znacznych posiłków; jego siły będą za słabe.

— Najnowsze wiadomości z Mexyku są pomyślniejsze dla rządu. Rządowe wojska pobiły powstańców pod Pueblą i na innych punktach. Komonfort i najwyższy sąd byli według wszelkich form instalowani. Stanowiska spornych partyi w Yukatanie nie zmieniły się wcale względem siebie.

Hiszpania.

(Kasa przemysłowa i handlowa. — Wiadomości bieżące.)

Madryt, 25go grudnia. *Epoca* donosi, że członkowie dawnego gabinetu Narvaeza porozumieli się z sobą, jak co do swego ustąpienia mają tłumaczyć się na posiedzeniach Kortezów.

— Przyjazd p. Gonzales Bravo Murillo do Madrytu wywołał liczne pogłoski i domniemywania. Tymczasem to tylko pewna, że p. Murillo przybył umyślnie z Londynu, aby osobiście znajdować się na posiedzeniu Kortezów.

— Z d. 2. stycznia powstanie w Madrycie nowy bank pod nazwą „Kasa przemysłowa i handlowa". Bank ten będzie pożyczał najdalej na 90 dni; najmniejsza prowizya od wymiany produktów wynosić będzie 1 a najwyższa 2 od sta. Podczas przesilenia finansowego nie podniósł żaden bank hiszpański swego dyskonta, co dowodzi, na jak stałych stoją wszystkie podstawach.

— Nie podlega żadnej wątpliwości, że Hiszpania wtedy tylko zgodzi się na pośrednictwo Francyi i Anglii, kiedy Mexyk uzna słuszność warunków hiszpańskich. Na wyspie Kubie i po różnych portach hiszpańskich postępują nieprzerwanie przygotowania wojenne na wypadek zbrojnej wyprawy.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Zgon wysłużonych oficerów. — Wojska do Indyi.)

Londyn, 30. grudnia. J. M. Królowa przyjmowała wczoraj księcia Nemours z rodziną.

— W ostatnich kilku miesiącach zmarło w Anglii 35 oficerów sztabowych, dawnych weteranów z bitwy pod Waterloo. Obecnie znajduje się jeszcze w armii 180 oficerów od stopnia kapitana, którzy brali niegdyś udział w bitwie pod Belle Aliance.

— Oprócz wojska wyprawionego świeżo do Indyi ma odejść jeszcze w ciągu zimy 1000 nowego żołnierza.

— Dziennik *Court Journal* pisze: Lubo dotychczas nie otrzymano żadnych urzędowych wiadomości co do zamiarów dworu holenderskiego w Anglii, nie podlega przecież ile nam wiadomo żadnej wątpliwości, że Król holenderski zamyśla prosić o rękę Królewny Alice dla młodego księcia orańskiego. Tak książę sam jak i królewna są wprawdzie za młodzi w tej chwili do zawarcia związków małżeńskich, bo królewna urodziła się 25. kwietnia 1843, a książę w wrześniu 1840, wszakże nie sprzeciwia się to poprzednim zaręczynom, a jeśli nieco poźniej małżeństwo przyjdzie rzeczywiście do skutku, będzie to związek pod każdym względem dobrany. Że dwór holenderski pragnie szczerze spokrewnić się z królewską rodziną angielską, zapewniają jak najlepiej poinformowane osoby. Jeśli w samej rzeczy oświadczy się Król holenderski, a Królowa Wiktorya przyjmie oświadczenie, to w takim razie przybędzie młody książę jak niegdyś jego dziad do Anglii, i kończąc studya na którym z uniwerzytetów krajowych, moze w Cambridge, pozna się bliżej z rodziną królewską.

Francya.

(Osada Bouinam w Algieryi. — Okręt do Chin. — Opatrzenie obozu Chalons. — Poseł z Buenos Ayres. — Uprawa bawełny w Algieryi. — Wiadomości bieżące. — Nowy okręt. — Dochody z kolei.)

Paryż, 30. grudnia. Dekret cesarski w wczorajszym *Monitorze* przyzwala na wniosek ministra wojny założyć nową wieś o 50 domach w departamencie algierskim okręgu Blidah. Nowa osada obejmie 916 hektarów ziemi, i nosić będzie nazwę „Bouinam."

— Dowódzcą okretu przywozowego „Gironde" mianowany został kapitan fregaty Jaurequiberry. Jak wiadomo, ma okręt ten odpłynąć wkrótce z wojskiem do Chin.

— W miejscu przeszłorocznego obozu pod Chalons pracuje obecnie 300 robotników; kopią studnie i sadzawki, gdyż w następnym roku ma zebrać się tu znowu 50.000 żołnierza. Zeszłego roku dojmował wojsku niedostatek wody, teraz zaś odkrył pewien wieśniak Gauthereau tak obfite źródło w pobliżu, że wystarczy wody na wszelkie potrzeby obozu.

— Pomiędzy zagranicznymi żołnierzami, którzy mają prawo do medalu ś. Heleny, znajduje się 5 Turków, 10 Egipcyan i jeden Pers.

— Przedwczorajsze doniesienie *Monitora*, że Cesarz przyjmował na uroczystem posłuchaniu p. Balearce, posła rzeczypospolitej Buenos-Ayres, zbija stanowczo pogłoski, jakoby rząd cesarski nie sprzyjał republice i miał urazę do prezydenta rzeczypospolitej argentyńskiej, jenerała Urquizy.

— Upewniają w kółkach dyplomatycznych, że nowy kongres zgromadzi się w początkach lutego w Paryżu.

— Poseł amerykański przy w. Porcie p. Caroll Spenzer przybył przedwczoraj do Paryża.

— Z Konstantynopola donoszą, że dzięki usilnemu wstawieniu się posła francuskiego pozwoliła Porta na prośbę zakonników *Peres latins* odbudować kopułę na kościele świętego grobu.

— Konferencya do uregulowania kwestyi bessarabskiej nie obradowało wczoraj, jak było zapowiedzianem. Najbliższe posiedzenie odbędzie się dopiero w przyszły czwartek.

— Poczytują to za dowód wpływu francuskiego na wschodzie, że duchowieństwo muzułmańskie w Tunecie zgodziło się na walnem zgromadzeniu u ministra beja na wszystkie reformy, jakie wymogła eskadra francuska.

— Z Belgii donoszą, że jenerał Lamerciére powróci do Francyi przed nowym rokiem i zamieszka z rodziną w swej majętności w pobliżu Amiens.

— Przy rozdawaniu nagród za uprawę bawełny otrzymali w prowincyi konstantyńskiej nagrodę 5000 franków p. Muscat z Bony i Arab Taieb-ben-Zargin z Guelmy. Według wykazów urzędowych prosperuje najlepiej uprawa bawełny w północnych i południowych stronach, górzysta przestrzeń środkowa kraju nie nadaje się na uprawę tej ważnej gałęzi przemysłu. Na płaszczyznach około Philipville, Dżidżele, Bona i Guelma stoi najwyżej uprawa bawełny, a krajowcy współzawodniczą tu z obcymi kolonistami.

— Do Cherbourga przybył rozkaz budować okręt dla Cesarza Napoleona. Ten okręt ma być ukończony do sierpnia 1858 roku. Według doniesień dziennika *Journal de Cherbourg* ma mieć ten nowy cesarski okręt w długości 85 metrów, zatem o 6 metrów będzie dłuższy niż fregata „Impétrieuse". Okręt otrzyma maszynę o kołach i o sile 500 koni. Wybrano ten rodzaj budowy, gdyż śruba nawet wśród morskiej ciszy chwieje bardzo okrętem.

Według najnowszego urzędowego wykazu przyniosły francuskie koleje żelazne od dnia 1. stycznia do 30. września 1857 roku 231,882.647 franków czystego dochodu, zatem o 12,764.759 franków więcej, jak o tej samej porze w 1856 roku; zresztą same siecie kolei żelaznej powiększyły się o 280 kilometrów.

Belgia.

(Odroczenie senatu. — Poselstwa.)

Bruxela, 30. grudnia. Z dniem dzisiejszym zakończył senat swą czynność prawodawczą na rok 1857. Ostatnie obrady tegoroczne były dość krótkie, acz bardzo ważne toczyły się na nich sprawy. Rozbierano wszystkie prawie zarysy ustaw, jakie przeszły niedawno w Izbie deputowanych, mianowicie budżet co do dróg i komunikacyi, kontyngens armii na r. 1858, kredyta dla wszystkich departamentów ministeryalnych, ratyfikacyę przymierza z Neapolem, z republiką Uraguay i Holandyą, nakoniec kredyt lipcowy. Wszystkie te wnioski utrzymały się dzięki szczególniejszej jednomyślności członków. Pod koniec zamianował senat komisyę z sześciu członków, aby złożyć życzenia nowego roku Królowi, poczem odroczył się na czas nieoznaczony.

— Pan Blondeel były poseł belgijski w Carogrodzie odchodzi w tym samym charakterze do Washingtonu, a p. Bosch, dotychczas reprezentant belgijski w Ameryce, przeniesie się do Konstantynopola. Piszą także do *Gazety kolońskiej*, że chcąc pociągać większe korzyści z zawartego z Persyą przymierza handlowego, zamierza rząd wyprawić posła do Teheranu.

Włochy.

(Poselstwa dyplomatyczne. — Poseł francuski zawierzytelniony. — Królowa Krystyna przybyła. — Obostrzenia policyjne. — Klęski elementarne.)

Turyn, 24. grudnia. Jenerał Durando uprasza odwołania z Konstantynopola. Margrabia Migliorati udaje się tylko z niechęcią do Hagi. Obecnie znajduje się w Rzymie; przyjechał zabrać pewne papiery, ażeby ich celne komory w Civitavechia nie zkonfiskowały. Te papiery złożyło u pana Migliorati kilku Rzymian skompromitowanych w ostatnich zaburzeniach. Jenerał Ghilardi z Varcelli udał się do Mexyku; gdzie raz służył już w armii dyktatora Komonforta. Według podań Ghilarda, zamierza Komonfort wylądować na wyspę Kuba za 10.000 ludzi, i zdobytą wyspę przedać zjednoczonym stanom za 100 milionów piastrów. Jeżeli Hiszpania, — mówi Ghilardi, — niechce narażać się na to niebezpieczeństwo, natenczas musi z Mexykiem wchodzić w układy, i uznać dyktatora Komonforta, czego zaprzeczała dotąd.

— Jego Excelencya książę Grammont, który już dnia 5. listopada przedłożył Ojcu Świętemu na prywatnej audyencyi swe wierzytelne listy jako francuski poseł, był dnia 22. b. m. na formalnej audyencyi u Jego Świątobliwości, poczem oddał urzędowną wizytę Jego eminencyi kardynałowi Antonellemu sekretarzowi państwa.

— Królowa Maria Krystyna przybyła dnia 21. do Rzymu, i wysiadła w pałacu hiszpańskiego posła, gdzie w imieniu Jego Świątobliwości przywitał ją pierwszy szambelan.

Ankona, 20. grudnia. Ogłoszona dziś rano uchwała tutejszej delegacyi odnawia istniejące już przepisy zagranicznej i paszportowej policyi. Równocześnie nakazuje odbierać odtąd paszporta przy bramach miasta. Podróżni zaś mają stawić się do policyi w ciągu 24 godzin. Właścicielom zajezdnych domów i pomieszkań nakazuje najsurowiej zawiadamiać policyę o przybyciu obcych w ciągu 24 godzin, oraz prowadzić najregularniej księgi przybywających. Nakoniec wzywa wszystkich w mieście znajdujących się obcych, a nawet tych, którzy są rodem z prowincyi Ankony, bez względu na czas ich pobytu w tem mieście, aby do sześciu dni złożyli w policyjnym urzędzie swe ligitymacyjne papiery i wykazali swój sposób utrzymania.

Neapol, 23. grudnia. Trzęsieniem ziemi wyrządzone zniszczenia są daleko straszniejsze, niż do wczoraj sądzono. Liczba zabitych i rannych jest ogromna, podają ją na 20.000. W mieście Polla, gdzie liczbę zabitych podano w początku na 300, wykopano przy odejściu ostatniej poczty 2000 ciał. Padula, San Pietro, Auletta, Atena, i Petrosa są zupełnie zniszczone i leżą w gruzach. Prócz tego ucierpiały strasznie miejsca Socla, Sapri, Diano, Montesanto i Sassano. W prowincyi Basilicata dotknęło strasznie trzęsienie ziemi wioski Bazili, Wenosa i Awela.

Niemce.

(Podniesienie marynarki pruskiej w zamiarze.)

Berlin, 30. grudnia. Na najbliższem posiedzeniu sejmu spodziewają się wniosku rządowego, aby od r. 1858 na pięć lat następnych do r. 1873 wyznaczano corocznie 2 miliony talarów na wzmocnienie i podźwignięcie marynarki.

— Według najnowszych poleceń odpłynie królewska fregata wojenna „Thetis" naprzód do portu pirejskiego, a dopiero poźniej zawinie na swoją stacyę w Malcie. W porcie pirejskim ma okręt ten poddać się pod rozkazy tamtejszego posła pruskiego barona v. d. Goltz, jeśli ciało dyplomatyczne zechce towarzyszyć dworowi greckiemu do Nauplii, gdzie będzie obchodzić się uroczystość 25 rocznicy jubileuszowej panowania J. M. Króla Ottona.

Szwecya.

(Trzęsienie ziemi w Szwecyi.)

Z **Hernösandu** donoszą pod dniem 17. grudnia: W upłyniony piątek wieczór, czuć się tutaj dało tak silne trzęsienie ziemi, że wstrzęsły się domy i poruszały wszystkie po domach ruchomości. Wstrząśnienie było w kierunku z południowo-wschodniej na północno-zachodnią stronę, a grzmot do pioruna podobny słyszano z daleka jeszcze po godzinie.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Ukaz cesarski.)

Warszawa, 30. grudnia. *Gazeta warszawska* ogłasza następujący ukaz cesarski:

Uznawszy pożytecznem, dla nadania tem większego rozwoju rolnictwu w Naszem Królestwie Polskiem, ustanowić w niem pod opieką rządu Towarzystwo Rolnicze, mające na celu podniesienie tej ważnej gałęzi bogactwa krajowego, postanowiliśmy i stanowimy:

Art. 1. Przedstawioną Nam przez Namiestnika Naszego w Królestwie Polskiem ustawę zawięzującego się Towarzystwa Rolniczego, obejmującą przepisy, wskazujące środki do osiągnienia powyższego celu, niniejszem zatwierdzamy.

Art. 2. Wprowadzenie w wykonanie ukazu tego, który wraz z ustawą winien być zamieszczony w Dzienniku Praw, Namiestnikowi Naszego Królestwa Polskiego polecamy.

Dan w Carskiem Siele, d. 12. (24.) listopada 1857 r.

(podpisano) „*Alexander*."

przez Cesarza i Króla.

Minister Sekretarz stanu, J. Tymowski.

Grecya.

(Czynności w Izbach.)

Izbom przedłożono rozmaite projekta do prawa. Minister wojny przedłożył zarys prawa względem sił wojskowych na lądzie i morzu na rok 1858; według tego wniosku wynosić ma siła lądowa 10.268 ludzi, a siła morska 1148 ludzi, do których liczy wojsko okrętowe i majtków. — Minister finansów wniósł obliczenia z 1854 i 1855 roku, oraz zarys prawa względem wynagrodzenia mieszkańców w Patras za place pod budowy. Ta sprawa wytoczona za czasów prezydenta Kapodistrias przyszła dopiero teraz podczas ostatniej bytności Króla w Patrasie do roztrzygnienia.

Azya.

(Telegram indyjski. — Meeting w Singaporze. — Przysposobienia wyprawy chińskiej.— Doniesienia z Kantonu.)

Dziennik *Times* otrzymał z Tryestu następującą telegraficzną depeszę z dnia 28. grudnia:

„Wiadomość odsieczy Luknowa potwierdza się. Nieprzyjaciel miał walczyć z rozpaczą. W jednym tylko ogrodzie liczono 1500 poległych Sepojów. Powstańcy nieopuścili Luknowa." Dzienik *Globe* wyraża w jednym wstępnym artykule także domysł, że w czasie ostatnich wiadomości znajdowała się jeszcze znaczna część Luknowa w ręku powstańców. Sir Collin Campbell żąda posiłków. Trzy kompanie 34. pułku krajowej piechoty zbuntowały się dnia 19. listopada w Czytagongu i wyruszyły na Dakka. Dla wstrzymania tego pochodu wysłano przeciw nim 100 Europejczyków. Europejczyków niezabijano wcale. — Według depeszy z Tryestu wzmaga się w Chinach prześladowanie Chrześcian. Depesza wymienia kilka osób, co padli ofiarą tego prześladowania. Anglicy otrzymywali codziennie nowe posiłki w ludziach i okrętach. Wszelkie starania angielskiego posła do zawarcia ugody spełzły na niczem.

— Paropływ Lloyda „Bombaj" zawinął d. 29. b. m. po 125 godzinnej podróży z Alexandryi do Tryestu, przywożąc wiadomości z Bombaju z 4. grudnia, z Kalkuty z 24. listopada, z Singapore z 21. listopada, z Hongkong z 14. listopada. W Singapore odbyło się publiczne zgromadzenie ludu, aby sprzeciwić się założeniu karnej kolonii w tej prowincyi. Utworzono nawet wolny komitet, który w tym duchu ma zanieść adres do jeneralnego gubernatora. Gubernator prowincyi przyrzekł sam wstawić się za mieszkańcami, aby uchronić prowincyę od napływu przestępców a mianowicie buntowniczych Sepojów.

— Do Hogkong przybył d. 5. listopada nowy poseł Stanów zjednoczonych w Chinach Mr. Reeb. Także i rosyjski paropływ „Ameryka" powrócił temi dniami z Shangay z rosyjskim pełnomocnikiem admirałem hrabią Putiatynem. Układy posła z dworem pekińskim nie doprowadziły do żadnego rezultatu. Angielska flota na wodach chińskich wzmacnia się z każdym dniem i nie podlega najmniejszej wątpliwości, że wkrótce przyłączy się do niej i eskadra francuska. Bliższe szczegóły w tym względzie nie wiadome dotychczas. Na Kochinchinę nie podjęli jeszcze Francuzi zamierzonej wyprawy. Na rzece Kantonie niezaszło nic ważnego, przysposabiają się jednak do rychłych kroków zaczepnych, które jak słychać rozpoczną się już z d. 17. grudnia. Jenerał Ashburnham miał d. 18. odpłynąć do Kalkuty.

— Jeneralny gubernator Yeh opuścił Kanton i wyruszył przeciw powstańcom z Shaouhing. W Shangay wyszło obwieszczenie, które zabrania cudzoziemcom zapuszczać się w głąb kraju po za przepisane prawem granice. *Gazeta pekingska* z d. 1. listopada zawiera memoryał gubernatora Yeh z prośbą do Cesarza, aby zwyczajny przegląd wojska w Kuantung odroczył na czas poźniejszy, bo w tej chwili stoi cała armia w pogotowiu, aby bronić Kantonu i wyniszczyć barbarzyńców.

Afryka.

(Doniesienia z Maroku.)

Donoszą z **Gibraltaru** 30. listopada. Dnia 24. listopada przybył do Tetuan kuryer bezpośrednio z Fezu, przywożąc dekret cesarski, który 65letniego gubernatora paszaliku Tanger i Caid, jenerała Sidi-Mohamed-Ben-Abdl-el-Malek-Ben Abu uchyla z piastowanej dotychczas posady i nadto rozkazuje go uwięzić i w okowach przystawić do Fezu. Sidi-Mohamed był dopiero od trzech lat gubernatorem Tangeru, nagromadził jednak w tym czasie za użyciem gwałtów i nieprawości kilka milionów franków, które teraz Cesarz według zwyczaju kazał na skarb zagarnąć. W dawniejszych latach złożył jenerał Sidi-Mohamed liczne dowody rzadkiej odwagi i sprężystości a podczas bombardowania Tangeru jego tylko męztwo osobiste przeszkodziło rabunkom w mieście, za co od wszystkich konzulów zagranicznych w Tangerze stosowne otrzymał nagrody. W ostatnich czasach zmieniła się odwaga i waleczność jenerała na sam tylko pociąg do wszelkiego rodzaju gwałtów i okrucieństw, tak że wieść jego upadku napełniła niewysłowioną radością wszystkich mieszkańców Tangeru i Tetuanu. Następcą Sidi-Mohameda został 25 letni Sidi-Naman-Eszydi.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Medyolan, 1. stycznia. Jego Excelencya feldmarszałek hrabia Radetzky zachorował przedwczoraj na zapalenie płuc. Jego Cesarzew. Mość Arcyksiążę jenerał-gubernator zaszczycił go natychmiast odwiedzinami swemi w Vila reale. — Na tutejszej targowicy ustaliło się napowrót zaufanie i pieniędzy jest podostatkiem.

Z **Suzy** donoszą, że w Bordoneche przebito już 25 metrów wielkiej galeryi alpejskiej, nad którą dzień i noc pracują bez przerwy.

Konstantynopol, 23. grudnia. Jak donosi *Journal de Constantinople*, wyprawiał minister spraw zagranicznych 22. ucztę dyplomatyczną, na której francuski ambasador siedział obok Reszyda Baszy. Dalej donosi ten dziennik, że wołoski dywan ad hoc został już rozwiązany, a z mołdawskim nastąpi to samo za 14 dni, jak tylko ukończy swoje pracy.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 4. stycznia. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny: mec pszenicy ($81\frac{1}{2}$ ℔) 2r.36kr.; żyta (79 ℔) 1r.36kr.; jęczmienia (68 ℔) 1r.24k.; owsa ($46\frac{3}{4}$ ℔) 1r.2k.; hreczki 1r.30k.; ziemniaków 41kr.; — cetnar siana 1r.12k.; okłotów 42k.; — sąg drzewa bukowego 10r.40.; — mas krup pszennych 11r.; jęczmiennych 5k., jaglanych 7k.; hreczanych 5k.; mąki pszennej 4k.; żytniej 3k.; piwa lepszego 10k., zwykłego 8k., — wódki przedniej 30k., 20stopniowej bez podatku $11\frac{2}{3}$k.; — funt masła 30k.; smalcu wieprzowego 26k.; łoju 9k.; mięsa wołowego 6k. mon. konw.

— Spęd bydła rzeźnego na dzisiejszym targu liczył 113 sztuk wołów, mianowicie z Bóbrki 30 szt., z Szczerca 12 szt., z Dawidowa 3 stada po 20, 12 i 6 szt., z Rozdołu 8 szt. a ze Zborowa 25 szt. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 109 szt. na potrzeb miasta i płacono za woła, mogącego ważyć

250 ℔ mięsa i 28 ℔ łoju, 45r.; sztuka zaś, którą szacowano na 300 ℔ mięsa i 30 ℔ łoju, kosztowała 52r.30k. mon. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 4. stycznia.

		gotówka		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	45	4	48
Dukat cesarski	„ „	4	48	4	52
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	20	8	25
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	$36\frac{1}{2}$	1	$37\frac{1}{2}$
Talar pruski	„ „	1	$33\frac{1}{2}$	1	35
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	10	1	11
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	77	57	78	24
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	77	—	77	30
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	83	7	84	—

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 2. stycznia o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $83\frac{15}{16}$—84. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 92—93. — Lomb. wen. pożyczki z 5% 95 — $95\frac{1}{2}$. Obligacye długu państwa 5% $81\frac{9}{16}$—$81\frac{5}{8}$, det. $4\frac{1}{2}$% $71\frac{1}{4}$—$71\frac{3}{8}$, det. 4% $63\frac{3}{4}$ — 64, detto 3% 50—$50\frac{1}{2}$. detto $2\frac{1}{2}$% 41 — $41\frac{1}{4}$, detto 1% 16 — $16\frac{1}{4}$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 96. — — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 95 — — —. Detto Peszt. 4% 95 — —. Detto Medyol. 4% 94 — —. — Obligacye indemn. niższ. austr. 5% 88 — $88\frac{1}{2}$, detto węgier. 78 —$78\frac{1}{2}$, detto galic. i siedmiogr. 77 — $77\frac{1}{2}$. detto innych krajów koron. 85 — 86. — Oblig. bank. $2\frac{1}{2}$% 62 — 63. Pożyczka loter. z r. 1834 314 — 315. Detto z roku 1839 125 — $125\frac{1}{4}$. Detto z r. 1854 106—$106\frac{1}{2}$. Renty Como — — —.

Galic. list. zastawne 4% 77—78. Półn. Oblig. Prior. 5% 85 — $85\frac{1}{2}$.— Glognickie 5% 80 — 81. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% 85—$85\frac{1}{2}$. Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 87 — 88. 3% Prior. obl. tow. rzad. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 110 — 111. Akcyi bank. narodowego 988 — 990. Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 214 — $214\frac{1}{4}$. Akcye niż. austr. tow. eskomp. $117\frac{1}{4}$ — $117\frac{1}{2}$. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 235 — 236. Detto półn. kolei $176\frac{1}{4}$ — —. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. $297\frac{1}{2}$ — 298. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłatą 30% $100\frac{1}{2}$—$100\frac{3}{4}$. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. 94—$94\frac{1}{2}$. — Detto cisiańskiej kolei żel. $100\frac{1}{4}$—$100\frac{1}{2}$. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 256 — 257. Detto Cesarza Franc Józ. wschod. kol. żel. 191—$191\frac{1}{2}$. Detto losy tryest. 105 — $105\frac{1}{2}$. Detto tow. żegl. parowej 534 — 536. Detto 13. wydania 103 — $103\frac{1}{2}$. Detto Lloyda 360 — 365. Peszt. mostu łańcuch. 60 — 61. Akcye młyna parowego wiéd. 57 — 58. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 19 — 20. Detto 2. wydania 29 — 30. Esterhazego losy 40 złr. 77 — $77\frac{1}{2}$ Windischgrätza losy 24 $24\frac{1}{2}$. — Waldsteina losy 26— $26\frac{1}{2}$. — Keglevicha losy 15 — $15\frac{1}{4}$. Ks. Salma losy 42—$42\frac{1}{2}$. St. Genois $39\frac{1}{2}$—$39\frac{3}{4}$. Palffego losy $39\frac{1}{2}$—$39\frac{3}{4}$. Clarego $38\frac{3}{4}$ — 39.

Amsterdam 2 m. $88\frac{1}{2}$ l. Augsburg Uso $106\frac{3}{4}$. — Bukareszt 31 T. 270. — Konstantynopol 31 T. — — Frankfurt 3 m. $105\frac{1}{2}$ l. — Hamburg 2 m. $78\frac{1}{2}$. — Liwurna 2 m. $104\frac{1}{2}$. — Londyn 3 m. 10 — 17. — Medyolan 2 m. 105. — Paryż 2 m. 123. — Cesarskich ważnych dukatów agio $7\frac{1}{2}$—$\frac{5}{8}$. — Napoleons'dor 8 13 — 14. Angielskie Sover. 10 21 — — —. Imperyał Ros 8 23 — 24

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 4. stycznia.

Oblig. długu państwa 5% $81\frac{13}{16}$; losowane obligacye 5% —; obligacye długu państwa $4\frac{1}{2}$% $71\frac{7}{16}$; 4% —; 3% —; $2\frac{1}{2}$% —; pożyczka loter. z r. 1834 —; z r. 1839 —; z r. 1854 106; poż. nar. z r. 1854: $84\frac{1}{4}$. Oblig. banku —. Akcye bankowe 992. Akcye zakładu kredytowego $218\frac{1}{4}$. Akcye kolei półn. po 1000 złr. —. Austr.-franc. akcye kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach 301; detto z pełną wpłatą —; — kolej żelazna lomb.-wenecka —. Akcye kolei nadciskiej —. Kolej cesarzowy Elżbiety $201\frac{1}{2}$. Kolej połud.-półn. komunikacyjna $188\frac{1}{4}$. Akcye żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 532. Akcye żeglugi parowej Lloyda po 500 złr. —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego po 500 złr. —. Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; detto galicyj. $77\frac{1}{2}$; detto węgierskie $78\frac{1}{2}$. Amsterdam —. Augsburg $106\frac{1}{2}$ l. Bukareszt $269\frac{1}{2}$. Konstantynopol —. Frankfurt $105\frac{1}{4}$. Hamburg $78\frac{1}{4}$. Lipsk —. Liwurna —. Londyn $10.16\frac{1}{2}$. Medyolan —. Marsylia —. Paryż $122\frac{3}{4}$. Agio duk. ces. $7\frac{1}{2}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 3. stycznia.

Zajechali do hotelu rosyjskiego: PP. Wiszniewski Hen., z Dobrzan. — Bętkowski Ign., z Polski. — Białobrzyski Stan., z Dziedziłowa. — Hr. Borkowski Dunin Alex., z Winniczek.

Zajechał do hotelu europejskiego: P. Siarczyński Zyg., z Streptowa.

Zajechał do hotelu Langa: P. Dame Aug., z Beska.

Zajechali do hotelu Kuhna: PP. Winogrodzki Alb., z Bakowy. — Rylski Winc., z Zagórza.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 3. stycznia.

PP. Hensel Tad., c. k. podporucznik, do Rzeszowa. — Hensel Sewer., c. k. podporucznik, do Nowego Sącza. — Kowalski Szczepan, do Dembicy. — Br. Mengden Gustaw, ces. ros. jenerał-major, do Dembicy. — Makowski Alex., do Rosyi. — Siemianowski Franc., do Siemiginowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 2. i 3. stycznia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	‴ 328.38	+ 1.6°	93.1	półn.-zach.	sł.	pochmurno
2. god. popoł.	328.86	+ 1.0°	88.1	„	„	„
10. god. wiecz.	330.16	— 1.0°	92.3	„	„	„
7. god. zrana	‴ 331.31	— 5.8°	87.0	północny	sł.	pochmurno
2. god. popoł.	332.37	— 6.2°	73.2	„	„	pogoda
10. god. wiecz.	333.79	— 9.0°	85.8	„	„	„

T E A T R.

Dziś: Opera niem.: „**Beniowski.**"

Jutro na scenie polskiej dwie komedye polskie po 1 akcie: „**Zachód słońca**" i „**Łobzowianie.**"

KRONIKA.

Szósta lista składek z wykupna kart uwalniających od powinszowania nowego roku 1858.

Złożyli pp.: Joachim Chomiński, c. k. rządowy radca i dyrektor policyi 1r., Neff 30k., Tinz 30k., Gosche 20k., Modliszewski 20k., Kettstein 1r., pani Penther 1r., Schnirich 1r., T. W. 20k., pani Pielecka 1r., Laski 1r., Kraus 1r., Mayer Mayborn, gubernialny radca 2r., pani Bleim 30k., Pehm, c. k. major, 3r., Schmutzer 1r., Kubiński 1r., Hübner 2r., Jakób H. Bernstein 3r.6k., Garapich 2r., pani Strzembosz 24k., pani Szczepankiewicz 30k., pani Hieger 1r., Lang 1r., pani Ślimakowska 10k., Langner 15k., Kleeberg 1r., Loewin 1r., pani Krzeczunowicz 1r., pani Poeltenberg 2r., Zonner 30k., Jan Schmidt 1r., Wałaszkiewicz 20k., Cikowski 2r., Biesiadecki 1r., pani Bzowska 16k., Felinger 24k., Podczaszyński 1r., pani Bachotte 20k., Kossel 20k., B. Goldmann 1r., Wolter 20k., Rothländer 20k., Modlinger 1r., Weigle 2r., Br. Heydel 1r., hrabia Borkowski 1r., A. Horowitz 30k., Bellan 18k., Janiszewski 4r., Kazimirz hr. Komorowski 5r., Wache 1r., pani Wymazal 1r. Panowie urzędnicy z Aziendy Assecuratr 2r., Brzyski 1r., Ustyanowicz 1r., pani Szatkowska 1r., Szutkowski 20k., Manieski 20k., Dr., Beiser 12k., Godebski 30k., Sericha 20k., Rubenbauer 10k., Karol Bauer, ogrodnik przy c. k. uniwersyteckim ogrodzie botanicznym 2r., Biliński 1r., M. Lewicki 1r., Dr. Kergel 1r., pani Sułkowska 1r., Ad. Sułkowski 1r., Drohokupiel 30k., razem 71r.55k., do tego z ostatniej listy 328r.5k., suma 400r. m. k.

Wydany przy nr. 298 dziennika **Czas z Dodatkiem**, zeszyt grudniowy **Dodatku miesięcznego**, zawiera następujące przedmioty:

I. Dwoje pism dyplomatycznych hrabiego Krzysztofa Masini, posła nadzwyczajnego Rzeczypospolitej Polskiej do książąt włoskich w 1674 r., przekład W ł a d y s ł a w a K u l c z y c k i e g o.

II. Biografia księcia Adama Czartoryskiego, jenerała ziem podolskich, przez K a j e t a n a K o ź m i a n a.

III. Poezye: Bajki F. M o r a w s k i e g o (jenerała).

Do Eustachego J..., przez Juliusza S ł o w a c k i e g o.

IV. Mogiły, fragment, przez J. J. K r a s z e w s k i e g o.

V. Przegląd piśmiennictwa, przez L u c y a n a S i e m i e ń s k i e g o.

VI. Drugi obieg błędnego koła, przez M a u r y c e g o M a n n a.

VII. Kronika: z Krakowa — korespondencye: z Wiédnia — z Poznania — z Berlina — z Paryża — z Londynu.

VIII. Gazetka literacka.

IX. Rok drugi „Dodatku do Czasu".

Trzy zeszyty **Dodatku miesięcznego** stanowią tam jeden. Zeszyt grudniowy jest zeszytem trzecim tomu ósmego, roku drugiego.

Tom V. **Dodatku**, złożonego z zeszytów styczniowego, lutowego i marcowego (1857), zawiera arkuszy druku 51.

Tom VI., złożony z zeszytów kwietniowego, majowego i czerwcowego (1857), zawiera arkuszy druku $52\frac{1}{2}$.

Tom VII., złożony z zeszytów lipcowego, sierpniowego i wrześniowego (1857), zawiera arkuszy druku 56.

Tom VIII. złożony z zeszytów październikowego, listopadowego i grudniowego (1857), zawiera arkuszy druku $53\frac{1}{2}$.

Razem cztery tomy drugiego roku **Dodatku miesięcznego** do **Czasu** zawierają arkuszy druku 213.

Na każdy przeto zeszyt miesięczny **Dodatku** w r. 1857 wypada w przecięciu blisko arkuszy druku 18, o trzy blisko arkusze więcej aniżeli było zapowiedzianem jako m a x y m u m jednego arkusza.

Zeszyt grudniowy kończy rok drugi **Dodatku**, (k t ó r e g o b o g a t ą t r e ś ć w n a s t ę p u j ą c y m n u m e r z e g a z e t y n a s z e j p o d a m y).

D o d a t e k m i e s i ę c z n y d o C z a s u wychodzić będzie na rok przyszły w tej samej treści i formie.

Zeszyt następny wyjdzie dnia 31. stycznia 1858 r., zawsze w objętości przy pierwszem ogłoszeniu zapowiedzianej, 12 do 15 arkuszy druku.

Rozmaitości nr. 1.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1) O d k r y c i a w ś r o d k o w e j A f r y c e p o ł u d n i o w e j.
2) Z b i o r y a r c h i w a l n e: Klemens XII. upewnia Teodora Potockiego prymasa, iż dołoży starania, aby podczas wyboru Króla pokój nie był zakłócony i wolność polska nie została nadwerężona. List Klemensa XII. do Teodora Potockiego w sprawie Fryderyka Augusta, Królewicza polskiego.
3) D z i w a k o l e i ż e l a z n e j.
4) S z c z o d r o t a a r t y s t y.
5) L a k i e r p a r y s k i.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.